

שלחו להדפסה

גודל פונט

| קריירה

בארץ

עובדים יותר, מרוויחים פחות, מתוסכלים לגמרי

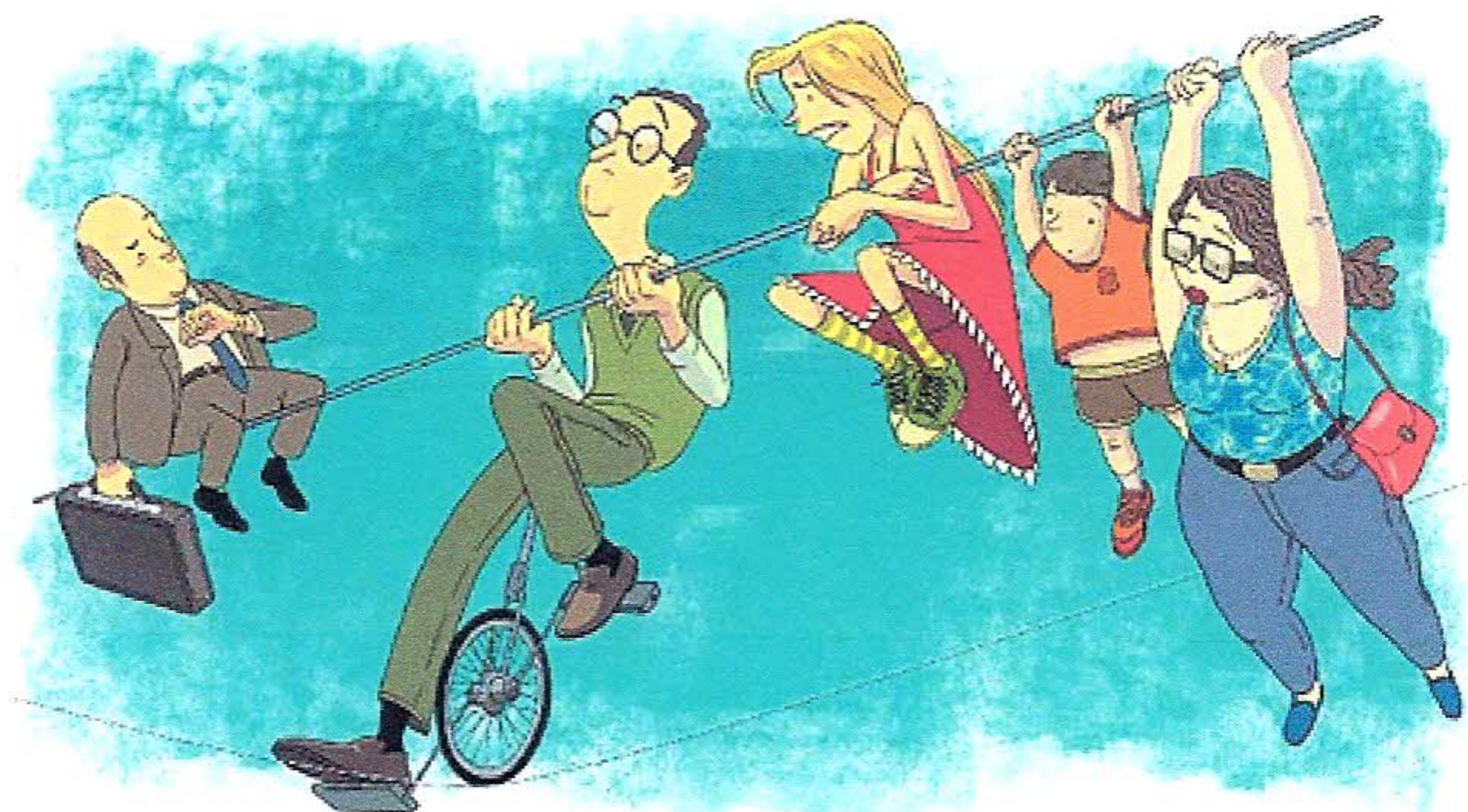
סקר חדש של הלמ"ס מצא שכמעט מחצית מהעובדים הישראלים מתוסכלים מכך שאינם מבלים די זמן עם המשפחה. אולי זה מפני שהם עובדים הרבה יותר מעמיתיהם במדינות המפותחות. באופן מפתיע השעות המושקעות בעבודה אינן משפרות את מצבה של ישראל במדד התחרותיות של הפורום הכלכלי העולמי

יונית נפתלי

12:05, 08.08.10

כמעט מחצית מהעובדים בישראל, 47%, מדווחים כי הם מתקשים לתפקד במשפחה בגלל מחויבויות בעבודה, ו-30% מתוסכלים מכך שאינם מתראים מספיק עם בני או בנות זוגם - כך התברר בסקר החברתי האחרון של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס). בהתחשב בכך שהישראלי הממוצע עובד יותר מ-43 שעות שבועיות, לעומת 32-35 שעות במדינות במערב אירופה, המרמור אינו מפתיע במיוחד.

פרופ' חיה שטייר מהחוג ללימודי עבודה באוניברסיטת תל אביב ערכה עם שני עמיתים שלה מחקר משווה ב-27 מדינות, שבחן את הקשר בין מדיניות תעסוקה ממשלתית ידידותית למשפחה (מבחינת אורך חופשות לידה לשני ההורים, אורך שבוע העבודה, סבסוד מעונות יום לילדים ועוד), לבין רמת הקונפליקט עבודה-בית. שטייר ושותפיה, פרופ' נח לוין אפשטיין מאוניברסיטת תל אביב וד"ר מיכאל בראון ממכון גסיס בגרמניה, מצאו כי באופן מובהק, ככל שמדיניות התעסוקה ידידותית יותר למשפחה, כך יורדת עוצמת הקונפליקט.

איור: ליאב צברי

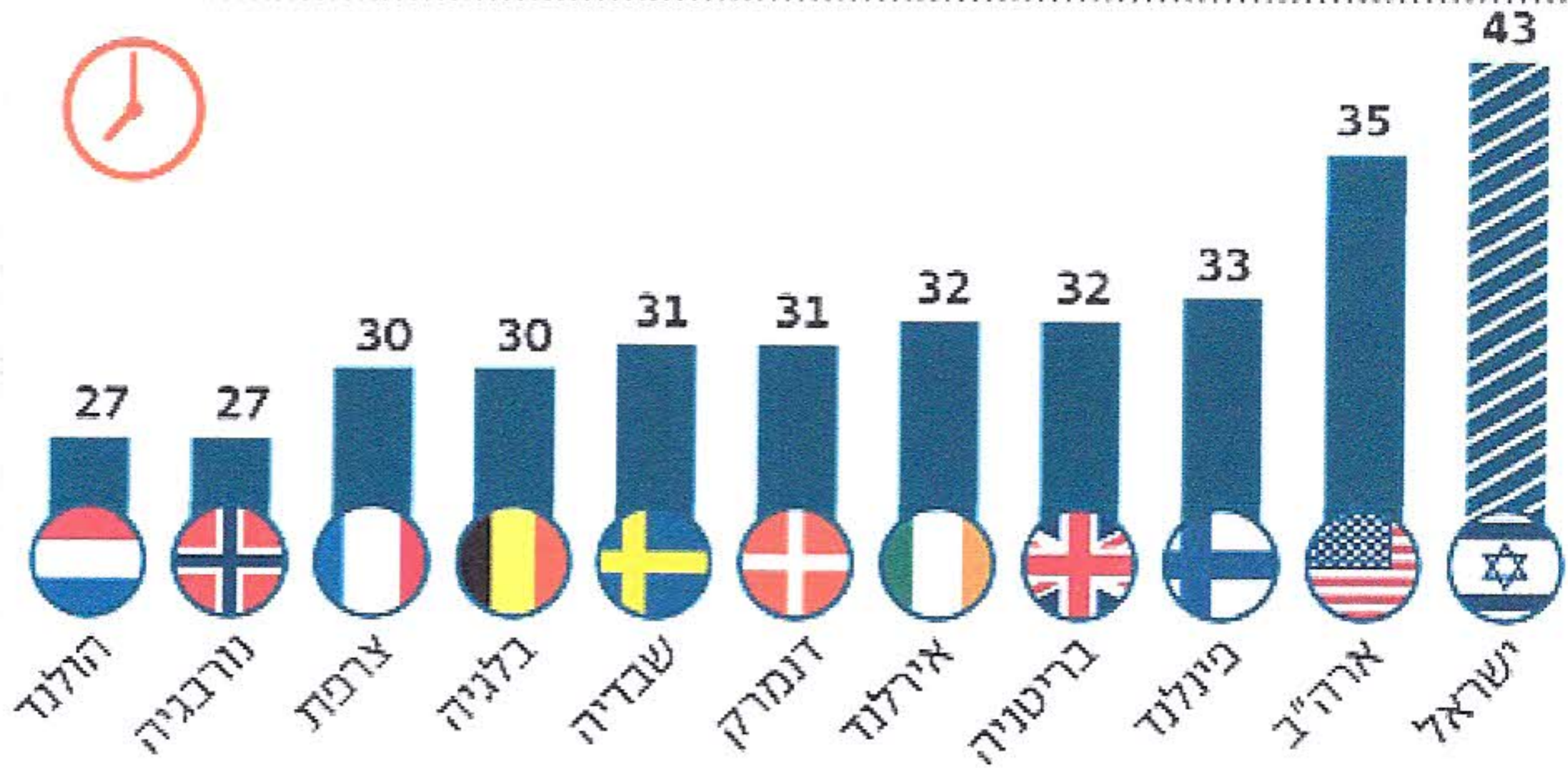
הממצאים הנוגעים לישראל היו גם הם ברורים מאוד, ולא לחיוב. "בכל המדדים שנמצאו כמעצמים את תחושת הקונפליקט, קרי מספר הילדים הממוצע ומספר שעות העבודה הממוצע, ישראל ממוקמת בראש הטבלה", אומרת שטייר. "בכל המדדים ההופכים את המדיניות הממשלתית לידידותית למשפחה, ובכך למעשה מורידים את רמת הקונפליקט, ישראל מפגרת מאוד מאחור".

הפיצוי עולה יותר

האם שעות העבודה המרובות באמת משתלמות לעובד ולמעסיק? לכאורה החשבון פשוט: ככל שעובדים יותר מרוויחים יותר. אולם מצד שני, שעות העבודה המרובות מגדילות את ההוצאות של העסקים. האם יש נקודה שבה הרווח שהן מניבות מתאזן עם ההוצאות הכרוכות בהן?

"את היעילות של שעות עבודה ארוכות צריך לבחון בהקשר הרחב של כלל הוצאות המשפחה", אומר צחי קלנר, מנכ"ל חברת אוצר יעוץ כלכלי, העובדת עם משפחות. "אם ההוצאה הכרוכה בהן, והמצטרפת להוצאות הקבועות על דיור, חינוך וכו', מעלה את ההוצאות המשפחתיות ליותר מ-40% מההכנסה, אפשר בהחלט לדבר על חוסר יעילות כלכלית".

ממוצע שעות העבודה השבועיות

מקור: OECD, בנק ישראל

למשפחות שבהן ההורים עובדים שעות ארוכות סעיפי הוצאה ייחודיים. אחד מהם הוא רכיב הפיצוי על הזמן המשותף המועט, המתבטא בהורים המעתירים על ילדיהם שפע מותרות, מותגים ובילויים ראוותניים, לא רק כי כך נוהגת הסביבה שבה הם חיים. לדברי קלנר, סעיף הפיצוי עשוי להוות 10%-15% מכלל הוצאות המשפחה.

סעיפים ייחודיים אחרים קשורים בהוצאה גדולה על טיפול בילדים בשעות היעדרות, ובאורח חיים הכולל סעידה בחוץ, קניות בסופר הקרוב או באינטרנט במקום בסופר הזול, ועוד התנהגויות צרכניות דומות הנגזרות ממיעוט הזמן. כאשר כל ההוצאות הללו מתווספות להוצאות הקבועות, לא נדיר למצוא משפחות שלמרות הכנסות נאות נקלעות לחובות.

לגשר על הפער שבין ההורות לעבודה

רגשות האשם רק מזיקים

מיכאלה צמח, מנחת קבוצות הורים ומרצה במכון אדלר: "רגשות האשם רק מעצימים את התקיעות במצב שחולל אותם מלכתחילה"
יונית נפתלי

לכתבה המלאה

העבודה עם הלקוחות לימדה את קלנר ששיעור המשפחות שהכנסתן גבוהה לפחות פי שניים מהממוצע, אך נמצאות בכל זאת באוברדראפט, אינו שונה משיעור המשפחות באוברדראפט באוכלוסייה הכללית. לפי בנק ישראל מדובר ב-67% משפחות אלה אמנם נהנות מרמת חיים גבוהה ואינן חוות מחסור, אבל החובות משעבדים את ההורים לשעות עבודה מרובות.

תרבות של הפרדה

לנוכח הנתונים הללו, החשבון נראה כבר פחות פשוט - עובדים יותר ומרוויחים יותר, אבל גם מוציאים יותר, ויש הרבה פחות חופש והרבה יותר רגשות אשמה. ייתכן שזה לא משתלם. האם המעסיק, לפחות, מרוויח מהעניין? רמת פריון העבודה בישראל, הנמוכה בהרבה מהרמה במרבית מדינות ה-OECD, עשויה להיות מפתח להבנת שעות העבודה המרובות.

